

<https://doi.org/10.18485/primling.2020.21.3>

811.163.6'243

Originalni naučni rad

Primljen: 12.04.2020

Prihvaćen: 19.08.2020

Milica Poletanović

Škola za učenje stranih jezika
„Infinitiv”, Beograd

ANALIZA NAJČEŠĆIH GREŠAKA U SLOVENAČKOM JEZIKU KAO STRANOM

Sažetak: U radu su predstavljeni rezultati analize najčešćih grešaka u slovenačkom jeziku kao stranom na morfološkom i leksičkom nivou, koje se javljaju kod izvornih govornika srpskog jezika u procesu učenja slovenačkog jezika kao stranog. Analiza je izvršena na osnovu materijala koji su zabeleženi tokom govornih vežbi u školi za učenje stranih jezika *Infinitiv* u Beogradu, u četvorogodišnjem periodu od 2015. do 2019. godine među polaznicima osnovnog (A1-B1), srednjeg (B2) i visokog (C1-C2) nivoa za učenje slovenačkog jezika kao stranog. U radu su predstavljene najfrekventnije greške, nastale mahom kao posledica jezičke interferencije.

Ključne reči: slovenački kao strani jezik, srpski jezik, analiza grešaka, morfologija, leksika, sintaksa

1. Uvod

1.1. Nastava slovenačkog jezika za govornike kao što su na primer srpski i slovenački, razlikuje se po nizu karakteristika od nastave stranih jezika koji je spadaju u istu jezičku grupu. Između ostalih osobenosti, veoma su česte greške koje su posledica interferencije između ova dva bliska jezika. Centralna tema rada je upravo analiza ovih, najčešćih, grešaka u slovenačkom jeziku kao stranom na morfološkom i leksičkom nivou koje su karakteristične za izvorne govornike srpskog jezika u procesu učenja slovenačkog jezika kao stranog.

Analiza je izvršena na osnovu materijala koji su zabeleženi tokom govornih vežbi u školi za učenje stranih jezika *Infinitiv* u Beogradu, u

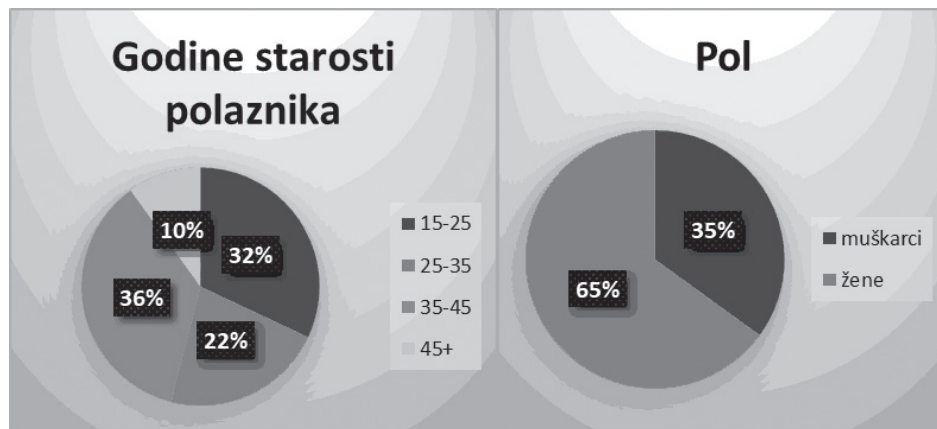
četvorogodišnjem periodu od 2015. do 2019. godine među polaznicima osnovnog (A1-B1), srednjeg (B2) i visokog (C1-C2) nivoa za učenje slovenačkog jezika kao stranog.

1.2. Od početka rada škole za učenje stranih jezika *Infinitiv* u Beogradu održavaju se kursevi za učenje slovenačkog jezika kao stranog, i to od početnog pa do najvišeg nivoa. Za učenje slovenačkog jezika vlada veliko interesovanje, a polaznici se najčešće opredeljuju za učenje slovenačkog jezika zato što to od njih zahteva slovenačko tržište rada odnosno zbog školovanja u Sloveniji. U zavisnosti od toga da li se odlučuju za studije prirodnih ili društvenih nauka, kao i da li rade u državnom ili privatnom sektoru potreba za nivoom znanja jezika varira od osnovnog do najvišeg nivoa.

2. Podaci o polaznicima kurseva slovenačkog jezika u školi “Infinitiv”

2.1. Starosne grupe

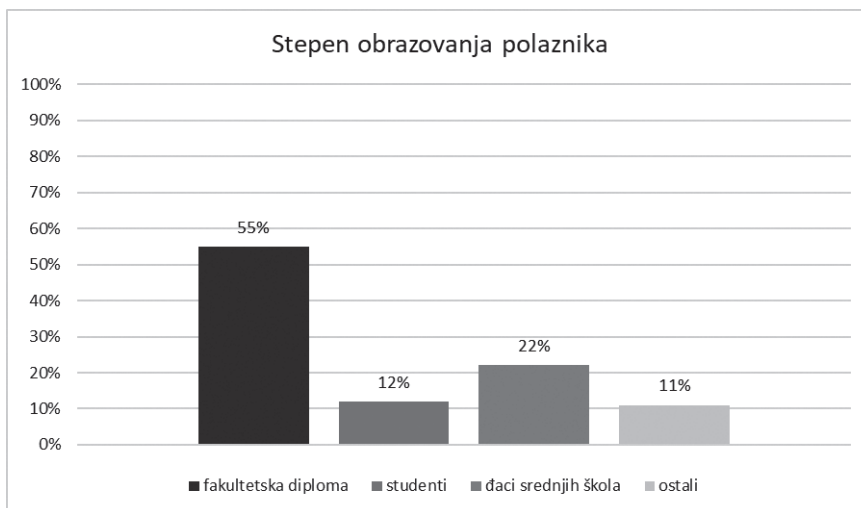
U Školi Infinitiv grupe za učenje slovenačkog jezika pohađaju zainteresovani svih generacija, većinu čine odrasli. Grupe za dečiji uzrast su bile formirane sporadično, većinom su u pitanju bila deca polaznika koji su se pripremali za preseljenje cele porodice u Sloveniju. Polaznike smo u odnosu na životno doba podelili u četiri uzrasne grupe, kako je ilustrovano u grafikonu:

Najveći broj polaznika spada u grupe od 15 do 25 godina i 35 do 45 godina, odnosno u pitanju su učenici i studenti koji bi želeli da nastave školovanje u Sloveniji, kao i relativno mladi stručnjaci koji su još na početku karijere. U većini grupa je broj žena znatno veći u odnosu na broj muškaraca.

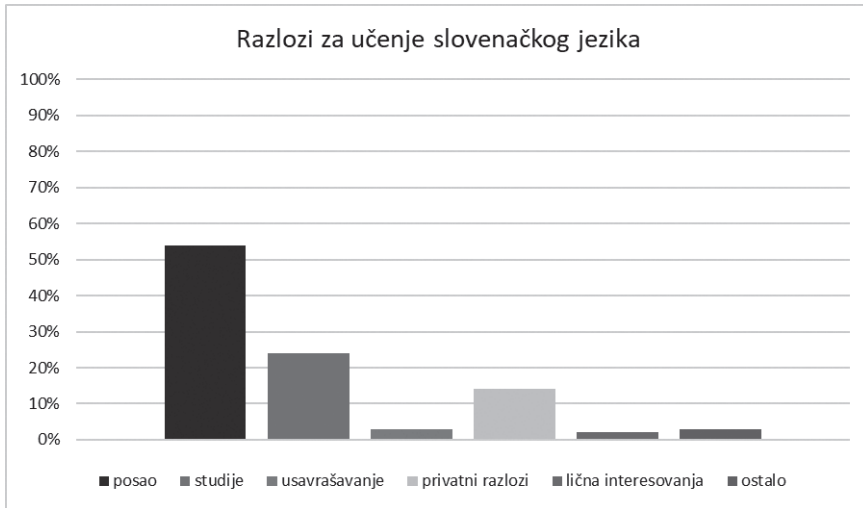
2.2. Stepen obrazovanja polaznika

Za polaznike kurseva slovenačkog jezika kao stranog je karakteristično da su to mahom ljudi sa visokim obrazovanjem ili oni koji su u procesu sticanja visokog obrazovanja. Naredni grafikon prikazuje stepen obrazovanja polaznika: 55% polaznika kurseva slovenačkog jezika u školi stranih jezika “Infinitiv” poseduje fakultetsku diplomu, a 34% su đaci srednjih škola ili studenti na fakultetima. Uprkos tome što visoko obrazovanje nije preduslov za brže usvajanje stranog jezika, naše iskustvo pokazuje da su polaznici sa ovim stepenom obrazovanja u znatno većoj prednosti po pitanju učenja, razumevanja i aktiviranja stranog jezika, što može da bude u vezi sa stečenim radnim navikama i metodologijom u učenju, kao i samom motivacionom pristupu prilikom učenja stranog jezika.

2.3. Razlozi za učenje slovenačkog jezika

Prilikom upisa na kurs, polaznike u školi jezika “Infinitiv” pitamo o razlozima za učenje slovenačkog jezika, a njihovi odgovori se mogu svesti na dve grupe motiva: posao i studije. Pored ova dva razloga, ređe se navode i određeni privatni razlozi.

Nakon ostvarene saradnje između Slovenije i Srbije o besplatnim osnovnim i master studijama za đake i studente Republike Srbije u Sloveniji, naglo se uvećao broj srednjoškolaca i studenata koji se odlučuju za nastavak školovanja u ovoj bivšoj jugoslovenskoj republici. Pre početka njihovog školovanja u Sloveniji u većini obrazovanih ustanova je uslov da strani student odnosno đaci polože ispit na B2 nivou znanja jezika, kako bi bez teškoća pratili nastavu na slovenačkom jeziku.

U anketi o razlozima za učenje slovenačkog jezika, za odgovor *lični razlozi* odlučili su se polaznici koji su venčani ili u vezi sa osobom čiji je maternji jezik slovenački. Veliki je broj mešanih brakova gde jedan od supružnika želi da usavrši znanje jezika svog bračnog druga, a istovremeno, prema našem dosadašnjem iskustvu, nisu retki ni primeri srpsko-slovenačkih brakova u Beogradu i uopšte u Srbiji gde deca slovenačkim jezikom vladaju delimično ili ga čak uopšte i ne znaju, a roditelji imaju želju da ga ona nauče.

3. Korišćeni metod analize grešaka

3.1. Metod analize grešaka kao jedan od istraživačkih metoda u oblasti proučavanja procesa usvajanja i učenja drugog odnosno stranog jezika počeo je da se upotrebljava krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošlog veka, a svoj vrhunac doživljava posle objavljivanja rada osnivača ovog metoda S. P. Kordera = koji je akcenat sa kontrastivne

analize pomerio na analizu grešaka, što je rezultovalo pojavom velikog broja empirijskih radova izvedenih ovom metodom (Corder, 1967).

Do sedamdesetih godina 20. veka u nastavi stranih jezika bio je dominantan gramatičko-prevodni metod, koji je prevaziđen u savremenoj nastavi. Danas se akcenat stavlja na komunikaciju u nastavi, jer cilj nastave stranog jezika jeste spretan korisnik drugog jezika (engl. fluent L2; Cook 1991: 114). Lingvistima greške ukazuju na način na koji se strani jezik uči i usvaja (Corder, 1967), odnosno one upućuju da učenici prilikom učenja stranog jezika koriste iste strategije koje su upotrebljavali pri usvajanju svog maternjeg jezika.

Proces metode analize grešaka može se podeliti u 4 koraka:

1. sakupljanje gradiva,
2. identifikacija greške,
3. opisivanje greške i
4. objašnjenje.

4. Analiza

Kako se nastava slovenačkog jezika kao stranog u školi stranih jezika “Infinitiv” zasniva na komunikativnoj metodi, nastava se na odvija na slovenačkom jeziku, jer polaznike treba od samog početka procesa učenja uvesti u aktivnu upotrebu jezika. Polaznici na svakom od nivoa - početnom, srednjem i višem - imaju posebno organizovane časove konverzacije na kojima predstavljaju određene, zadate teme, opisuju fotografije, vode dijaloge ili komentarišu pojedine izjave i aktuelne medijske objave. Predavači tokom njihovog izlaganja beleže sve greške koje nastaju, a potom ih i usmeno popravljaju. Posle svakog časa predavači pismeno evidentiraju sve greške sa tog časa i pošalju ih svim polaznicima na mejl da ih oni sami poprave još jednom - za domaći zadatak. Analizom sopstvenih grešaka učenici samostalno testiraju svoje hipoteze do kojih su sami došli učeći strani jezik. Ovaj način učenja zasniva se na stavovima Kordera, koji smatra da učenje stranih jezika podrazumeva učeničke greške kao sastavni deo učenja, jer na taj način oni proveravaju svoja sopstvena pravila do kojih su lično došli učeći strani jezik (Corder, 1967).

Za potrebe ovog rada prikupljena je građa materijala koji su nastali u periodu od 2015. do 2019. godine na sva tri nivoa kursa (osnovni, srednji i visoki). Greške su podeljene na ortografske, morfološke, leksičke i

sintaksičke. Važno je napomenuti da veliki broj grešaka u usmenom izlaganju ostaje neotkriven usled strategije izbegavanja koja je veoma učestala kod odraslih polaznika.

4.2. Morfološke greške

4.2.1. Najveći broj grešaka polaznika kurseva slovenačkog jezika spada u morfološke greške i odnosi se na one vrste grešaka koje najčešće objašnjavamo kao interferenciju (Pirih Svetina, 2003: 23), tj. greške koje uočavamo u slovenačkom jeziku kod govornika drugih slovenskih jezika koji uče slovenački jezik.

Na osnovu urađene analize grešaka vidi se da su na morfološkom nivou najčešće sledeće greške koje govornici kojima je srpski jezik maternji odnosno prvi prave u slovenačkom:

- upotreba akuzativa umesto genitiva prilikom negacije,
- mešanje nastavaka za dativ i lokativ kod imenica muškog roda jednine,
- pogrešan nastavak za 3. lice množine prezenta,
- upotreba glagola *morati* i *moči*,
- futur glagola *biti*.

4.2.2. Upotreba akuzativa umesto genitiva

Primeri:

nepravilno	pravilno
Nismo naredili domačo nalogo .	Nismo naredili domače naloge .
Včera ^j nisem poklicala Ano , ker sem pozabila.	Včera ^j nisem poklicala Ane , ker sem pozabila.
Nisem napisal dotatne podatke o tem.	Nisem napisala dotatnih podatkov o tem.
Na tej fotografiji ne vidim mlade ljudi .	Na tej fotografiji ne vidim mladih ljudi .

Polaznici na teorijskom nivou ne pokazuju posebne teškoće u razumevanju značenja i upotrebe padeža, kao i pamćenju padežnih nastavaka. Međutim iz gore navedenih primera i na osnovu višegodišnjeg predavačkog iskustva zaključujemo da se prilikom upotrebe padeža javljaju nepravilnosti. Najfrekventnija greška, od početnog do najvišeg nivoa, jeste izostavljanje upotrebe genitiva u slovenačkom jeziku za negiranja pravog objekta u rečenici, gde polaznici koriste akuzativ – vodeći se pravilima maternjeg jezika, dok se u slovenačkom jeziku u toj poziciji upotrebljava genitiv.

4.2.3. Nastavci za dativ umesto nastavaka za lokativ

U srpskom i slovenačkom jeziku dativ je zavisni padež koji znači namenu i pravac ili cilj kretanja, a lokativ je zavisni padež koji označava mesto na kome se nešto nalazi ili na kome se vrši radnja. Problem koji se uočava nije povezan sa upotrebom padeža (u oba jezika je isto) već sa sličnošću nastavaka kod imenica muškog roda jednine.

padež	slovenački jezik	srpski jezik
dativ	Smejem se zabavn emu fantu.	Smejem se zabavn om momku.
lokativ	Govorim ti o zabavn em fantu.	Govorim ti o zabavn om momku.

Primeri pogrešne upotrebe nastavaka za 3. i 5. padež:

nepravilno	pravilno
Čudili smo se njegov em nov em projektu.	Čudili smo se njegov emu nov emu projektu.
Mlad em človeku se je to zdelo precej nenavadno.	Mlad emu človeku se je to zdelo precej nenavadno.
Pomagali smo starejš em gospodu.	Pomagali smo starejš emu gospodu.
Ves čas je govorila o svoj emu delu.	Ves čas je govorila o svoj em delu.
Pogovarjali so se o nov emu sodelavcu, ki prihaja z Dunaja.	Pogovarjali so se o nov em sodelavcu, ki prihaja z Dunaja.
Ves dan je razmišljala o njegov emu predlogu.	Ves čas je razmišljala o njegov em predlogu.

Iz prethodno navedenih primera vidimo da polaznici mešaju nastavke, tj. da kod imenica muškog roda jednine pogrešno dodaju nastavke za lokativ (-em, -u) umesto nastavaka za dativ (-emu, -u) i obrnuto.

4.2.4. Treće lice množine prezenta

Iz analize grešaka kod polaznika kurseva slovenačkog jezika kao stranog, česta je upotreba pogrešnog oblika nastavka za 3. lice množine prezenta, i to na svim nivoima učenja.

Primeri:

nepravilno	pravilno
Oni stan uju v majhnem stanovanju.	Oni stan ujejo v majhnem stanovanju.
One rade pot uju po celem svetu.	One rade pot ujejo po celem svetu.
Pogosto ber u o tej temi, saj jim je zelo zanimiva.	Pogosto bere jo o tej temi, saj jim je zelo zanimiva.
Nikoli ne pi šu s svinčnikom.	Nikoli ne pi šejo s svinčnikom.

U pomenutim primerima beležimo nepravilnu upotrebu nastavaka za 3. lice množine prezenta do koje dolazi usled interefencije između dva srodna jezika, srpskog i slovenačkog, a ukazuje nam na uticaj maternjeg odnosno prvog jezika prilikom konjugiranja glagola. Ovakve greške se vrlo teško otklanjaju, a ne javljaju se samo na početnom nego i na najvišem nivou učenja slovenačkog kao stranog jezika.

4.2.5. Upotreba glagola *morati* i *moći*

Greške kod upotrebe glagola *morati* i *moći* u slovenačkom jeziku često predstavljaju teško savladivu prepreku za govornike srpskog, čak i na višim nivoima učenja jezika. Razlog za to se zasniva na činjenici da se u slovenačkom oni negiraju na način koji se razlikuje od principa njihovog negiranja u srpskom jeziku.

Primeri:

	nepravilno	pravilno
prezent	Ne morajo priti na sastanak.	Ni jim treba priti na sastanak.
perfekat	Niso morali da se učijo vse nepravilne glagole.	Niso se morali učiti vseh nepravilnih glagolov.
futur	Ne bodo morali da delajo na tem projektu.	Ne bo jim treba delati na tem projektu.

4.2.6. Futur glagola *biti*

U srpskom jeziku se buduće vreme, tačnije prosti futur gradi od neglašenih - kraćih - oblika prezenta pomoćnog glagola *hteti* i infinitivne osnovne glagola koji se menja. U slovenačkom jeziku glagol *biti* u futuru poznaje samo jedan oblik, odnosno nema infinitivne osnove.

Neke od tipičnih grešaka su:

nepravilno	pravilno
Jutri bo bilo sončno.	Jutri bo sončno.
Ko bom bila velika, bom bila stevardesa.	Ko bom velika, bom stevardesa.
V petek bo bil dela prost dan.	V petek bo dela prost dan.

Iz gore navedenih primera konstatujemo da su polaznici prilikom upotrebe futura glagola *biti* koristili infinitivnu osnovu tog glagola, vodeći se pravilima svog maternjeg jezika.

5. Leksičke greške

Osim morfoloških grešaka, koje su najprisutnije u učenju slovenačkog jezika, iz analiziranih primera je zabeležen veći broj grešaka u upotrebi leksike. Ova kategorija grešaka se mahom zasniva na međujezičkoj homonimiji, odnosno takozvanim lažnim prijateljima, koji su česti u srpskom i slovenačkom. U procesu učenja slovenačkog jezika česte su i greške u upotrebi predloga, veznika i priloga, a polaznici se relativno često odlučuju za upotrebu

5.1. Nepravilna upotreba predloga

nepravilno	pravilno
Pridem za 5 minut.	Pridem čez 5 minut.
Živim na desetem nadstropju.	Živim v desetem nadstropju.
Tečaj se začne v petih.	Tečaj se začne ob petih.

Kod upotrebe predloga su česte greške ovog tipa - upotreba predloga koji se u ovim pozicijama koristi u srpskom jeziku - predloga koji postoji i u slovenačkom, ali ima drugo značenje.

5.2. Upotreba leksema iz maternjeg jezika

U okviru govornih vežbi polaznici svih nivoa često pribegavaju upotrebi reči iz srpskog, maternjeg odnosno prvog jezika, a pribegavaju i upotrebi reči iz hrvatskog jezika. Relativno često formiraju i neke nepostojeće oblike, za koje im se čini da bi mogli biti slovenački.

Primer:

nepravilno	pravilno
V devetem katu je živela.	V devetem nadstropju je živela.
Kupil sem trkaške copate.	Kupil sem tekaške copate.

5.2.1 Upotreba međujezičkih homonima

Greške zasnovane na međujezičkoj homonimiji su najfrekventnije na početnom nivou učenja slovenačkog jezika, jer su polaznici pod nesvesnim uticajem korena reči maternjeg južnoslovenskog jezika.

Neki od primera:

nepravilno	pravilno
Hoteli so priti, ali niso imeli dovolj časa.	Hoteli so priti, ampak niso imeli dovolj časa.
To kaj sem hotel povedati je bilo zelo zabavno.	To kar sem hotel povedati je bilo zelo zabavno.
Tam kje stanujem je zelo urejeno.	Tam kjer stanujem je zelo urejeno.
To smo več omenili.	To smo že omenili.

Ponekad uzrok interefencije može biti i neki drugi strani jezik.

nepravilno	pravilno
Živim in Beogradu.	Živim v Beogradu.

U poslednjem navedenom primeru prisutan je uticaj engleskog jezika, tj. upotreba engleskog predloga *in* umesto slovenačkog *v*. Greške ovog tipa beležimo samo na početnom nivou.

5.3. Komparacija prideva

Pridevi se u slovenačkom jeziku mogu porediti na dva načina: dodavanjem nastavaka na njihov osnovni oblik ili opisno, tj. dodavanjem rečice *bolj, najbolj*. Opisna komparacija prideva se u slovenačkom jeziku javlja kod prideva koji označavaju boje i koji su po poreklu participi. Polaznici često pogrešno koriste leksemu *več*, koja u prevodu znači *više*, umesto pravilnog *bolj*.

Rečnik slovenačkog književnog jezika (SSKJ) *več* i *bolj* objašnjava:

več prisl. (è)

1. *izraža većjo količino ali mero; ant. manj:*

a) s samostalnikom: imeti več časa; zahtevati več denarja kot drugi; govoriti z več ljudmi; imeti več škode kot koristi; srečati se po več kot desetih letih / podražiti za več kot sto odstotkov

b) z glagolom: več vedeti; zaslužiti sto evrov, za sto evrov več; plačal jim je več, kot so zahtevali; še pred nekaj leti je bilo sedanje mesto komaj kaj več kot vas / kot klic pri dražbi kdo da več; ekspr. hoče več in več *zmeraj več* / elipt. sod drži dvesto litrov, rajši več

bòlj¹ prisl., nàjbolj (ö)

1. stopnjuje

a) *pridevnike, ki nimajo primernika z obrazilom, in iz njih izpeljane prislove*: bolj zelen; bolj goreč, oddaljen, razvit; bolj moški; bolj domač, zdrav; najbolj gozdnati kraji; bolj divje gleda / tako se stopnjujejo, posebno kadar je poudarek očiten, tudi tisti pridevniki in prislovi, ki imajo sicer primernik z obrazilom: bolj pametno govori, kakor smo pričakovali; to je najbolj pohleven človek / zagotovljena je kar najbolj izdatna podpora

Neki od učestalih primera pogrešne upotrebe:

nepravilno	pravilno
On je več utrujen od nje.	On je bolj utrujen od nje.
Jutri bo več deževno kot je danes.	Jutri bo bolj deževno kot je danes.
Danes je več mrzlo kot je bilo včeraj.	Danes je bolj mrzlo kot je bilo včeraj.

Pogrešne upotrebe ovih leksema najčešće su na osnovnom i srednjem nivou učenja slovenačkog jezika dok se na visokom nivou retko javljaju.

6. Sintaksičke greške

U analiziranim primerima polaznika svih nivoa jezika primetno je da je uticaj srpskog odnosno maternjeg jezika u oblasti sintakse skoro zanemarljiv u odnosu na druge jezičke nivoe koji su do sada predstavljeni i opisani.

Učenici su često bili ambiciozni tokom svojih govornih nastupa i u želji da što kompleksnije predstave određene teme formiraju složene rečenice koje ponekad prevaziđu i njihov nivo poznavanja jezika u tom trenutku što neretko rezultuje grešakama u redu reči u rečenici, kao i u nepravilnoj upotrebi veznika.

6.1. Red reči u rečenici

Zahvaljujući velikoj fleksibilnosti srpskog jezika raspored jezičkih elemenata u srpskom jeziku je znatno slobodniji nego u slovenačkom jeziku.

Učestali primeri:

nepravilno	pravilno
Če potrebuješ pomoč, pokličesh me lahko.	Če potrebuješ pomoč, me lahko pokličesh.
Ko boš potrebovala dodatne informacije, oglasise.	Ko boš potrebovala dodatne informacije, se oglasi.

Kompleksan problem polaznicima predstavlja položaj enklitika. Za razliku od srpskog u kome enklitika prema pravilu ne može da stoji na prvom mestu u rečenici (Klajn, 2006), u slovenačkom jeziku je to moguće.

6.2. Nepravilna upotreba zamenica *kateri/ki*

U odnosnim rečenicama uočljive su greške prilikom nepravilne upotrebe zamenice *koji, koja koje (kateri, katera, katero)* i *ki*. Odnosni dvojac *ki* i *kateri* koristimo prema sledećem pravilu: *ki* se koristi u svim padežnim oblicima, a *kateri* pretežno sa predlogom sa značenjem *onaj koji* – za izražavanje pripadnosti i kada je oblik *ki* nejasan i neprirodan (Toporišič, 2000:341). U odnosnim rečenicama je česta odnosna zamenica *ki* koja je po padežima nepromenljiva, a lice, rod i broj se iskazuju dodavanjem klitičnog oblika zamenica (Piper, 2009:372).

Samo dva od niza slučajeva pogrešne upotrebe:

nepravilno	pravilno
To je človek kateri dela z mano.	To je človek, ki dela z mano.
To je sodelavka kateri pišem vsak dan	To je sodelavka, ki ji pišem vsak dan

7. Greške u izgovoru

Greške u izgovoru su prilikom učenja stranih jezika veoma česte, a za proces učenja slovenačkog jezika je karakteristična pogrešna upotreba akcenata, za koje i ne postoji neko čvrsto pravilo o njegovom mestu u rečima. Osim toga, za slovenački je karakteristično i to da razlikuje otvoreno i zatvoreno *e* i *o*, odnosno da ove foneme imaju distinktivnu vrednost u slovenačkom jeziku. Ipak, kao najupadljivija greška kod govornika kojima je srpski jezik maternji ili prvi jeste pogrešan izgovor grafeme *l*.

7.1. izgovor grafeme *l*

Veliki broj grešaka u nastavi slovenačkog jezika kao stranog za govornike čiji je maternji odnosno prvi jezik srpski, uočen je prilikom izgovora grafeme *-l*. Ovo pre svega važi za grafemu *-l* kad se nalazi u poziciji nastavka za 3. lice jednine muškog roda perfekta, futura i potencijala, gde se grafema *-l* izgovara kao */u/* ili kao bilabijalno */w/*.

Primeri pogrešnog izgovora grafeme *-l*:

	nepravilno	pravilno
perfekat:	Prišel je ob šestih popoldne.	Priše <u>u</u> je ob šestih popoldne.
futur:	Jutri bo morao priti na sestanek.	Jutri bo morau priti na sestanek.
potencijal:	On bi želel postati uspešen podjetnik.	On bi želeu postati uspešen podjetnik.

8. Zaključak

Na osnovu analiziranog materijala može se zaključiti da najveći deo grešaka proizilazi zbog interferencije maternjeg jezika. I pored toga što je interferencija uzrok najvećeg broja grešaka, posebnu pažnju treba obratiti na otklanjanje grešaka iz oblasti nepravilne upotrebe veznika, predloga, reda reči u rečenici, modalnih glagola i izgovora određenih grafema. Efikasna tehnika za otklanjanje pomenutih najučestalijih grešaka prema dugogodišnjem iskustvu škole *Infinitiv* je prethodno ukazivanje polaznicima na složenost konkretne materije, sa ciljem osposobljavanja polaznika za što samostalnije, jasnije, preciznije i uopšte tačnije sporazumevanje na slovenačkom jeziku. Neophodno je permanentno popravljavanje učenika na času tokom izražavanja na stranom jeziku, kao i istovremeno objašnjavanje tipa greške koju polaznik pravi, kako bi je što brže eliminisao. Dodatnim domaćim radom sa svim evidentiranim greškama, koje predavači polaznicima prosleđuju na mejl, polaznik prolazi kroz iste greške koje je pravio na času i ispravlja ih sam, a na taj način se uočljivo smanjuje mogućnost njihovog budućeg ponavljanja.

S druge strane, greške mogu i predavačima da ukažu na efikasnost načina na koji izvode nastavu, na kvalitet nastavnog materijala i da njih motivišu na unapređenje pedagoškog rada. Analiza grešaka i dodatne vežbe na njima samo su jedan od načina, ali vrlo važan način, ka efikasnijem, studioznijem i bržem učenju stranog jezika.

Literatura

Arsić, O. (2014). Analiza grešaka u srpskom jeziku kao stranom na primeru Italofona. Torino: Međunaordni kulturni centar Polski kot, Srpski kao strani jezik u teoriji praksi III: 155-168.

Cook, V. (1993). *Linguistics and second language acquisition*. New York: St. Martin's Press.

Corder, S. P. (1967). The Significance of Learner's Errors. In *International Review of Applied Linguistics*, V/4. Weinheim, Julius Beltz, 161-170.

Đukanović, M. et al (2005). *Srpsko-slovenački i slovenačko-srpski rečnik*. Ljubljana: Pasadena.

Đukanović, M. (2009). Uperedna semantička analiza zameničkih reči u slovenačkom i srpskom jeziku. Beograd: Filološki fakultet.

Đukanović, M. et al (2005). *Osnovi gramatike slovenačkog jezika*. Beograd: Leksikom.

Jurančič, J. (1965). *Slovenački jezik*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Klajn, I. (2006). *Gramatika srpskog jezika za strance*. Beograd: Zavod za udžbenike.

Pešikan, M. et al (2019). *Pravopis srpskog jezika*. Novi Sad: Matica srpska.

Piper, P. et al (2009). *Južnoslovenski jezici: gramatičke straukture i funkcije*. Beograd: Beogradska knjiga.

Pirih Svetina, N. (2003) *Napaka v ogledalu procesa učenja tujega jezika*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (2014). Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

Stanojčić, Ž. et al (2008). *Gramatika srpskog jezika za gimnazije i srednje škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Toporišič, J. (2000). *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Žagar, F. (1996). *Slovenska slovnica in jezikovna vadnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Milica Poletanović

**ANALYSIS OF THE MOST COMMON ERRORS
IN SLOVENIAN AS A FOREIGN LANGUAGE**

Summary: Central topic of the paper is the analysis of the most common errors in Slovenian as a foreign language on a morphological and lexical level with native speakers of the Serbian language that are in the process of learning the Slovenian as a foreign language. The review was performed based on the material recorded during speaking exercises in Foreign Language School Informativ in Belgrade, over a four-year period from 2015 to 2019 with students of the basic (A1-B1), medium (B2) and high (C1-C2) level of learning Slovenian as a foreign language. The paper presents the most frequent errors the students made, as a consequence of the language transfer.

Key words: Slovenian as foreign language, Serbian language, error review, morphology, vocabulary, syntax